

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)

รัฐสภา

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ สผ ๐๐๑๘.๑๓/๒๐๗๒

รัฐสภา

ถนนประดิพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๕๐๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
(หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
และตารางเปรียบเทียบ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ก่อนฟ้องคดี) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการ
คณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	๒. นายเกียรติเกริกไกร ใจสมุทร
๓. นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม	๔. นายจเด็จ อินสว่าง
๕. นายจิรวุฒิ อรรถกานนท์	๖. นายฉลาด ขามช่วง
๗. นายชัยวุฒิ ธนาคนานุสรณ์	๘. นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์
๙. นายชำนาญ จันทรเรือง	๑๐. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ
๑๑. นายเชวงศักดิ์ พลลาภ	๑๒. นายณรงค์ อ่อนสอาด
๑๓. นายณัฐชานัน ศรีก่อเกื้อ	๑๔. นางดวงพร รอดพยาธิ์
๑๕. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม	๑๖. พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา
๑๗. นายทศพล เฟ็งส้ม	๑๘. นายธานี อ่อนละเอียด
๑๙. นางนาที รัชกิจประการ	๒๐. นายนิธิ ละเอียดดี
๒๑. นายนิพันธ์ ศิริธร	๒๒. นายนิรมิต สุจारी
๒๓. นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	๒๔. นายปานเทพ กล้านรงค์ราญ
๒๕. นางสาวปิยฉัญช์ วันเฉลิม	๒๖. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
๒๗. นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์	๒๘. นายพลเดช ปิ่นประทีป
๒๙. นายพลิชฐ์ อัครวัฒนาพร	๓๐. นายพีระเพชร ศิริกุล
๓๑. นายภูติพ อินสุวรรณ	๓๒. นายยุทธนา โพธิ์สุธน
๓๓. นางสาววิวรรธน์ จตุรพิชพร	๓๔. นางสาวเรวดี ขวัญทองยิ้ม
๓๕. นายวัฒนา แข่งไพเราะ	๓๖. นายวาสุเทพ ศรีโสดา
๓๗. นายวิรัช พันธุมะผล	๓๘. นายศิริพงษ์ รัสมิ์
๓๙. นายศุภกิจ แยมประชา	๔๐. พลตรี สมโชค แดงบรรจง

/๔๑. นาย...

๔๑. นายสมศักดิ์ คุณเงิน	๔๒. นายสามารถ เจนชัยจิตรวนิช
๔๓. นายสิงหนภณ ดีนาง	๔๔. นายสุทา ประทีป ณ ถลาง
๔๕. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย	๔๖. นายอภิวัชร บัวพันธ์
๔๗. นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	๔๘. นายอิสสระ สมชัย
๔๙. นายเอกชัย แยมสาหร่าย	

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย

(นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สำนักกรรมาธิการ ๒
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๔
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๕

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยรัชต์ ขวสำอางค์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

นายณฤพณ์ จุฬิจันทร์/ร่าง
นางสาวตรีทิพย์นิภา ฮานี/พิมพ์
นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ ณฤพณ์ จุฬิจันทร์, สกนธ์ พรหมบุญตา

ครั้งที่ ๒ อัจฉรา สวนสมุทร, เผ่าพันธุ์ นवलสง, เฉลิมศักดิ์ ใจชาน

ครั้งที่ ๓ รัฐภูมิ คำศรี, จินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

รายงานของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยกำหนดการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน และกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน ต่อมาที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้ลงมติขยายระยะเวลาในการพิจารณาออกไปอีกหนึ่งครั้ง จำนวน ๓๐ วัน โดยระยะเวลาการพิจารณาจะสิ้นสุดลงในวันจันทร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

๑) นายสุรชัย เลียงบุญเลิศชัย	เป็นประธานคณะกรรมการ
๒) นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) นายฉลาด ขามช่วง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔) นายจเด็จ อินสว่าง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕) นายวิรัช พันธุมะผล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖) พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗) นายอิสสระ สมชัย	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘) นายวัฒนา ช่างไฟเราะ	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๙) นางสาววิวรรณ จตุรพิตร	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
๑๐) นายภูติพิท อินสุวรรณ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติตั้ง นายนฤพนธ์ ฐลีจันทร์ นิติกรปฏิบัติการ กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๓ วรรคสี่

๓. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๓.๑ สำนักงานอัยการสูงสุด

(๑) นายพัฒนา อิศรางกูร ณ อยุธยา	อธิบดีอัยการ สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือ ทางกฎหมายแก่ประชาชน
(๒) นายณรงค์ ศรีระสันต์	อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
(๓) นายเลอศักดิ์ ดุ๊กสุขแก้ว	อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

๓.๒ กระทรวงยุติธรรม

(๑) นายเกิดโชค เกษมวงศ์จิตร	รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
(๒) นายธปภัค บูรณะสิงห์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท

๓.๓ กระทรวงมหาดไทย

(๑) นายนิวัฒน์ อินทร์ไทยวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการ และเรื่องราวร้องทุกข์
(๒) นายบุญส่ง ไชยมนี	ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย
(๓) นายพิชัยยา ตระของ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานสำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด ช่วยราชการสำนักตรวจราชการ และเรื่องราวร้องทุกข์
(๔) นายมานิช โพธิ์เนียม	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ กรมการปกครอง

๓.๔ สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์

(๑) นายภักดี บุษยะบุตร	อุปนายกฝ่ายกิจการพิเศษ
(๒) นายชรินทร์ ชัยกุลพิพัฒน์	ทนายความ ฝ่ายช่วยเหลือประชาชน ทางกฎหมาย
(๓) นายสุชิต อนันติโย	เจ้าหน้าที่สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค

๔. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๗ คน คือ

- (๑) นายชจิตร ชัยนิคม
- (๒) นายธีร์จชัย พันธุมาศ
- (๓) นายนิยม เวชกามา
- (๔) นายไพจิต ศรีวรขาน
- (๕) นายวันชัย สอนศิริ
- (๖) นายสมชาย ฝั่งชลจิตร
- (๗) นายเสรี สุวรรณภานนท์

๕. ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะกรรมการวิสามัญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งให้รัฐสภา ตามหนังสือที่ นร ๐๕๐๓/๔๐๕๓๖ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) และความคิดเห็นอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญครบถ้วนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแล้ว

๖. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายสมชาย ฝั่งชลจิตร ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๑ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายสมชาย ฝั่งชลจิตร ขอแปรญัตติตัดมาตรา ๒ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการธิการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๒๐ ตรี

มีการแก้ไข

มีกรรมการธิการขอสงวนความเห็นและมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเกียรติเกริกไกร ใจสมุทร (กรรมการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้น และให้ศาลนั้นส่งคำร้องไปยังศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อที่พิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองโดยจะมีทนายความมาด้วยหรือไม่ก็ได้และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องหรือสหประชาชาติหรือประนีประนอมยอมของตมวงกันไม่ได้ให้คู่ประนีประนอมสั่งให้ยุติการพิพาทหรือสัญญาประนีประนอมยอมของตมวงพร้อมทั้งทำรายการพินัยคดีพินัยคดีรตสวเสนต์ตตสว คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คู่สัญญาตมวงวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำสั่งพิพาทตมวงของ ให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสองสัปดาห์นับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้ยุติพิพาทตมวงของ และเมื่อศาลได้สอบตมวงคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วเสร็จสิ้นแล้วถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ให้ผู้ประนีประนอมเสนอข้อตกลงหรือตราสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเขียนไปตมวงเสนต์ตตสวของคู่สัญญาให้ศาลมีอำนาจพิพาทตมวงไปตมวงนั้นได้และให้พ้นมาตรา ๑๓๕ ขวไว้ซึ่งบังคับโดยอนุโลม แต่ต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังตมวงไม่เขียนไปตมวงได้จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงเจตนาของคู่สัญญาหรือคู่กรณี เป็นไปตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจ

ปฏิเสศทรัพย์สินพิพทษตวงและไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงนามในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสศทรัพย์สินพิพทษตวงวรรคนี้ให้เป็นที่สุดในการนี้ ให้ศาลสอบถามคู่สัญญาว่าประสงค์จะให้พิพทษตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความหรือไม่ หากประสงค์ก็ให้ศาลมีคำพิพทษไปตามนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการไกล่เกลี่ยแล้วการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง

ให้คู่ยื่นคำร้องขอตวงวรรคสอง เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตวงตวงวรรค ๑ ตวงตวงเพียงศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตวงที่เห็นสมควรการขอและการดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล

ในกรณีที่ศาลปฏิเสศทรัพย์สินพิพทษตวงคู่สัญญาประนีประนอมยอมของตวง ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด”

นายจิววัฒน์ อรรถกานนท์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๐ ตี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้น และให้ศาลนั้นส่งคำร้องไปยังศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพทษ โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพทษ เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองโดยจะมีหมายความมาด้วยหรือไม่ก็ได้และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้มีทรัพย์สินเสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความพร้อมทั้งทรัพย์สินที่ทรัพย์สินดังกล่าวเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตวงวรรคนี้ให้เป็นที่สุดหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในกรณีที่คู่สัญญาวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่งประสงค์จะคู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพทษตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาลภายในสองสัปดาห์นับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้คืนทรัพย์สินพิพทษของ และเมื่อศาลได้สขทวงคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วตวงยื่นขึ้นว่าหากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพทษไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพทษไปตามข้อตกลงหรือตวงสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเช่นไปตวงเขตตวงของคู่สัญญาให้ศาลมีอำนาจพิพทษไปตวงนั้นได้และดังกล่าวได้โดยให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากตวงเห็นว่าการข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมตวงดังกล่าวไม่เช่นไปตวงเขตตวงของคู่สัญญาหรือตวงหลักแห่งตวงสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสศทรัพย์สินพิพทษตวงข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมตวงนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสศทรัพย์สินพิพทษตวงวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ให้คู่ยื่นคำร้องขอตรวจบรรดาสอ เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตรวจบรรดาสอ ๑
ค่าธรรมเนียมขึ้นศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นข้ออื่นที่เห็นสมควรการขอและการ
ดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

ในกรณีที่ศาลปฏิบัติการพิพาทคดีทบทวนสัญญาประนีประนอมของคดีทบทวน ให้คืนค่าขึ้นศาล
ทั้งหมด

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่า
อายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ย
สิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง”

นายทศพล เพ็งส้ม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขเพิ่มเติมความใน
มาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
หากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือ
ประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง
รายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของ
คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมี
อำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองโดยจะมีหมายมาด้วยหรือไม่ก็ได้และแต่งตั้ง
ผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณี
ที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้มีที่ทราบที่เสนอข้อตกลง
หรือสัญญาประนีประนอมยอมความพร้อมทั้งที่ทราบที่ทราบดังที่กล่าวมาเสนอต่อศาล ค่าตั้งของศาล
ตรวจบรรดาสอให้เป็นที่สุดท้ายหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตาม
เจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลง
หรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในกรณีที่คู่สัญญาวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่งประสงค์
จะคู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาล
ภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้มีการพิพาทคดีทบทวน และเมื่อศาลได้สอบคดีคู่สัญญา
ทุกฝ่ายแล้วตรวจเห็นชัดว่าหากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาล
มีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือที่ทราบสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเป็นไปตามที่เสนอของคู่สัญญา
ให้ศาลมีอำนาจพิพาทคดีไปต่อนั้นได้และดังกล่าวได้โดยให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมของคดีดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่เสนอของคู่สัญญา
หรือคดีทบทวนคดีสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิบัติการพิพาทคดีทบทวนข้อตกลงหรือสัญญา
ประนีประนอมของคดีทบทวนนั้นได้ ค่าตั้งของศาลที่ปฏิบัติการพิพาทคดีตรวจบรรดาสอให้เป็นที่สุดท้าย

ให้คู่ยื่นคำร้องขอตรวจบรรดาสอ เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตรวจบรรดาสอ ๑
ค่าธรรมเนียมขึ้นศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นข้ออื่นที่เห็นสมควรการขอและการ
ดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คืนตัวขึ้นศาล
ทั้งหมด

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่า
อายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ย
สิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง”

นายธานี อ่อนละเอียด และนายยุทธนา โพธิ์สุคนธ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอ
แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
หากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกัน
หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง
รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจ
ของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาล
มีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองและแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้
นำความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงหรือประนีประนอม
ยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดทำบันทึกข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความพร้อมทั้ง
ทำตราของศาลลงนามในบันทึกข้อตกลงต่อศาล คำสั่งของศาลลงนามตราให้เป็นที่สุดท้ายหากศาลพิจารณาแล้ว
เห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริต
เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในกรณีที่คู่สัญญาวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่งประสงค์
จะคู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้คืนตัวพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาล
ภายหลังสองสัปดาห์นับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้คืนตัวพิพากษาตามยอม และเมื่อศาลได้สอบทราบดีว่าคู่สัญญา
ทุกฝ่ายแล้วแต่กรณีเห็นชอบหากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาล
มีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือทำสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นขึ้นไปตามเขตอำนาจคู่สัญญา
ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามนั้นได้ และตั้งกล่าวได้โดยให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่เป็นไปตามเขตอำนาจคู่สัญญา
หรือตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจฎีกาพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญา
ประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ฎีกาพิพากษาตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

ให้ผู้ยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑
ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คืนค่าขึ้นศาล

ทั้งหมด

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง”

นายพลีขันธ์ อัครวัฒน์นาพร (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายวิรัช พันธุมะผล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขเพิ่มเติมความใน มาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อขึ้นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความหรือคู่ความร่วมฟ้องคดีที่มีเขต อรรถสหภาพสหกรณ์ฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทบทวนที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง ได้ตกลงกันหรือประนีประนอมของคู่ความกันโดยข้อพิพาท โดยคู่ความนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของ คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้ว ดำเนินการสอบสวนคู่ความร่วมฟ้องคดีของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมทบทวนไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีก ฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมทบทวนไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองและแต่งตั้ง ผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้วันรวมทบทวน ๒๖ วัน นับตั้งแต่วันที่โดยอนุโลม และถ้าคู่กรณี ที่เกี่ยวข้องสละการตกลงกันหรือประนีประนอมของคู่ความกันได้ ให้คู่ประนีประนอมจัดให้สิทธิการทบทวน ข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมของคู่ความพร้อมทั้งทำรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่ยุติเพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้สำนักงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตั้งสำนักงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ ๆ ตำบลที่ท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ตามจำนวนที่เห็นสมควร

ในกรณีที่คู่สัญญาตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำสั่งพิพากษาตามข้อขอ ให้ยื่นคำร้องขอ ต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งพิพากษาตามข้อขอ และเมื่อศาลได้สอบทบทวน คู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วฝ่ายยื่นข้อขอพิพาทหรือคู่ความร่วมฟ้องคดีนั้นเป็นไปตามประสงค์ของ คู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามที่ได้และให้วันรวมทบทวน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่โดยอนุโลม แต่หากศาล เห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมของคู่ความดังกล่าวไม่เป็นไปตามประสงค์ของคู่สัญญาหรือตกลง แห่งการยุติและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอม ของคู่ความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษาตามวรรคนี้ให้เป็นที่ยุติเมื่อคู่พิพาทต้องการจะเจรจา ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ยื่นความจำนงต่อสำนักงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตำบลที่คู่พิพาทมีภูมิลำเนาอยู่ เมื่อสำนักงาน ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตำบลได้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว ให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความตามกฎหมาย

ให้ผู้ยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง เรียกว่ายื่นคำร้องขอ ๒๕ ของคำขึ้นศาลต่อศาลตาม ๑ ๑๕ วรรคหนึ่งของศาล (คำขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นข้อหาอื่นต่อผู้ที่เห็นสมควรถ้าคู่พิพาทไม่ปฏิบัติตาม สัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคสอง ให้คู่พิพาทไปร้องต่อศาลที่สำนักงานข้อพิพาทตำบลกำหนด เพื่อบังคับการตามสัญญาประนีประนอมยอมความต่อไป โดยคู่พิพาทไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในการขอบังคับตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมของคู่ความ ให้คืนคำขึ้นศาล ทั้งหมด

ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นออกข้อกำหนดในการดำเนินการตามมาตรานี้”

นายวัฒนา แซ่โพเราะ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอแก้ไขเพิ่มเติมความใน มาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้น และให้ศาลนั้นส่งคำร้องไปยังศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายหรือผู้พิพากษาทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองโดยจะมีหมายความมาด้วยหรือไม่ก็ได้และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้ความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความพร้อมทั้งทำตราของศาลลงนามลงนามต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณีหลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในกรณีที่คู่สัญญาวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่ง ประสงค์ คู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาล ภายในสองสัปดาห์นับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้ยึดคำพิพากษานั้น และเมื่อศาลได้สอบทวนคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วแล้วศาลเห็นว่าหากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือตราสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ยื่นไปต่อวงเสตนทของคู่สัญญาให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปต่อวงนั้นได้แต่ตั้งกล่าวได้โดยให้ความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมของตกลงดังกล่าวยังไม่เป็นไปตามเสตนทของคู่สัญญาหรือตกลงหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษานั้นต่อข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมของตกลงนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษานั้นให้เป็นที่สิ้นสุด

ให้คู่ยื่นคำร้องขอต่อวงวรรคสอง เสียค่าธรรมเนียมร้อยละ ๒.๕ ของค่าขึ้นศาลตามวรรค ๑ ค่าธรรมเนียมของศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งยื่นขอวงอื่นต่อวงที่เห็นสมควรการขอและการดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษานั้นคู่สัญญาประนีประนอมยอมของตกลง ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สิ้นสุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่าอายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่มีการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง”

นายชจิตร ชัยนิคม นายนิยม เวชกามา และนายไพจิต ศรีวรขาน ขอแปรญัตติแก้ไข
 ความในมาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองและแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้มีการทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ พร้อมทั้งทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คู่สัญญาตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำพิพากษายอม ยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้มีความพิพากษายอม และเมื่อศาลได้สอบถามคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วต่างยืนยันว่าข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความนั้นเป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามนั้นได้และให้นำมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญาหรือตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษายอมต่อข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษายอมตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ให้ผู้อื่นตัวร้องขอต่อศาลขอ เลิกตัวขึ้นศาลข้อ ๒๕ ของตัวขึ้นศาลตามวรรค ๑
ตัวธรรมเห็นขอศาล (ตัวขึ้นศาล) วันแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นขอตัวขึ้นศาลที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษายอมต่อสัญญาประนีประนอมยอมขอของตัว ให้คืนตัวขึ้นศาล
ทั้งหมด”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายวันชัย สอนศิริ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองหรือจะมีนายความมาด้วยก็ได้และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมศาลจัดให้มีการทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ พร้อมทั้งทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คู่สัญญาตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้มีการคำพิพากษาตามยอม และเมื่อศาลได้สอบถามคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วต่างยืนยันว่าข้อตกลงหรือทวิสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามนั้นได้และให้นำมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญาหรือตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษาตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ให้ผู้ยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕๑๕ ของค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาทและพยานหลักฐานตามสมควร เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการออกหมายเรียกหรือออกหนังสือเชิญคู่กรณีอีกฝ่าย และให้มีการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ยโดยให้แจ้งสอบถามความสมัครใจในหมายเรียกหรือในหนังสือเชิญนั้น ไปพร้อมกันด้วย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจออกหมายเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเอง โดยจะมีพยานความมาด้วยหรือไม่ก็ได้ และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้มีการทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ พร้อมทั้งทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คู่สัญญาตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสามสิบห้าวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้มีการคำพิพากษาตามยอม และเมื่อศาลได้สอบถามคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วต่างยืนยันว่าข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความนั้นเป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามนั้นได้และให้นำมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญาหรือตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษาตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด แต่ไม่ตัดสิทธิให้คู่สัญญาที่จะยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ดำเนินการตามมาตรานี้ก็ได้

ให้ผู้ยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร หรือหากศาลเห็นว่าผู้ที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลดังกล่าวเป็นคนยากจน หรือเห็นว่าเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ให้นำบทบัญญัติตามหมวด ๓ ส่วนที่ ๑ มาใช้บังคับด้วย

ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายสมชาย ฝั่งชลจิตร ขอแปรญัตติตามมาตรา ๓ ออกทั้งมาตรา

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

นายธีรวิชัย พันธุมาศ ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๐ ตรี เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ หากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อพิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของข้อพิพาท พร้อมหลักฐาน เมื่อศาลเห็นสมควรและข้อพิพาทนั้นไม่ขาดอายุความ ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเอง และแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ก่อนเริ่มไกล่เกลี่ยให้ศาลสอบถามข้อโต้แย้งของคู่กรณีอีกฝ่ายเกี่ยวกับข้อพิพาทว่ามีหรือไม่ว่าไร แล้วแจ้งถึงสิทธิตามกฎหมายของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้เข้าใจในประเด็นเกี่ยวกับข้อพิพาท และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดทำการทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความพร้อมทั้งทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อศาล ก่อนศาลมีคำสั่งใดเกี่ยวกับข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว ให้ศาลตรวจสอบข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความว่า คู่กรณีฝ่ายใดเสียเปรียบเกินควร เช่นในเรื่อง การคิดดอกเบี้ย เบี้ยปรับ หรือเรื่องอื่นใดที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่ ถ้ามี ให้ศาลแจ้งแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายและผู้ประนีประนอม เพื่อนำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความกลับไปแก้ไขเพื่อให้เกิดความสุจริตและเที่ยงธรรมต่อไป คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่คู่สัญญาตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำพิพากษายอม ให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษายอม และเมื่อศาลได้สอบถามคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วต่างยืนยันว่าข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความนั้นเป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามนั้นได้และให้นำมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญาหรือตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ให้ผู้ยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร
ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรพฤติของสงวน

๗. ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) เห็นควรตั้งข้อสังเกตเสนอต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณา เพื่อให้ศาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบหรือควรปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ศาลพึงให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้ประนีประนอมที่ศาลจะแต่งตั้งให้เป็นผู้ประนีประนอมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยควรพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อพิพาทนั้น ๆ และอย่างน้อยควรได้รับการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้การไกล่เกลี่ยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของคู่กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญ

(๒) ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคู่กรณีอาจนำบุคคลที่ตนไว้วางใจหรือทนายความเข้าร่วมด้วยก็ได้

(๓) ในทางปฏิบัติศาลพึงระมัดระวังว่าผู้มีอำนาจต่อรองมากกว่าหรือเจ้าหน้าที่เงินกู้ในรูปแบบต่าง ๆ จะอาศัยกลไกการประนีประนอมยอมความบังคับให้คู่กรณีต้องยอมรับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมผ่านสัญญาประนีประนอมยอมความที่จะทำขึ้นภายใต้กฎหมายนี้ รวมทั้งต้องระวังมิให้อาศัยช่องทางตามกฎหมายนี้ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมเพื่อใช้บังคับคดีโดยไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ กรณีที่คู่สัญญากร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม และศาลมีดุลพินิจที่จะพิจารณาว่ากรณีมีเหตุผลความจำเป็นที่ศาลสมควรจะมีคำพิพากษาตามยอมในเวลานั้น ดังนั้น เพื่อให้การใช้ดุลพินิจในเรื่องดังกล่าวข้างต้นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ประธานศาลฎีกาอาจใช้อำนาจตามมาตรา ๕ ของพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เพื่อวางแนวปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ได้

(๔) เนื่องจากกฎหมายนี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมควรเร่งเตรียมความพร้อมบุคลากรในการรองรับภารกิจตามกฎหมายนี้ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

๘. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ข้อเสนอของคณะกรรมการ
วิสามัญ และตารางเปรียบเทียบมาพร้อมรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายภูติท อินสุวรรณ)

เลขาธิการคณะกรรมการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี (เพิ่มมาตรา ๒๐ ตรี)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมให้มีระบบการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดีเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่
ผู้ที่มีกรณีพิพาททางแพ่งใช้เป็นช่องทางในการยุติข้อพิพาทก่อนที่จะมีการฟ้องคดี โดยคู่กรณีสามารถ
ร้องขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและหากตกลงกันได้ก็อาจขอให้ศาล
มีคำพิพากษาตามยอมได้ทันที ทำให้ข้อพิพาททางแพ่งสามารถยุติลงได้ในเวลาอันรวดเร็วโดยไม่จำเป็นต้อง
ต้องมีการฟ้องคดี อีกทั้งเป็นการประหยัดเวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องสูญเสียในการดำเนินคดี
อันจะยังประโยชน์แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

แล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

ในกรณีที่คู่สัญญาวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่ง ประสงค์ คู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาล ภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม และเมื่อศาลได้สอบทวนคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้ว ศาลเห็นว่าการกรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือ ตราสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น ยื่นไปต่อวงเสตนทวงของคู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปต่อวงนั้นได้ และดังกล่าวได้โดยให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมของตวงดังกล่าว ไม่ยื่นไปต่อวงเสตนทวงของคู่สัญญาหรือตวงหลักแห่งตวงสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษตวงข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมของตวงนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษตวงวรรคนี้ให้เป็นที่สุด

ให้ยื่นคำร้องขอตวงวรรคสอง ยื่นคำร้องขอต่อศาลหรือขอ ๒๕ ของคำยื่นศาลตวงตวง ๑ คำธรรมเห็นของศาล (คำยื่นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งยื่นขอขอร้องอื่นตวงที่เห็นสมควรการขอและการ ดำเนินการตามมาตรา นี้ ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษตวงสัญญาประนีประนอมยอมของตวง ให้ยื่นคำยื่นศาล ทั้งทวง

คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้วแต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่า อายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ย สิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

พิมพ์ที่ : สำนักงานพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางเปรียบเทียบ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติรับหลักการ
กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
พร้อมหมายเหตุ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติรับหลักการ
 กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	หลักการเดิม
<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p>	หลักการเดิม
<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	หลักการเดิม
<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง</p> <p>“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อที่พิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดของ</p>	<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง</p> <p>“มาตรา ๒๐ ตรี ก่อนยื่นฟ้องคดี บุคคลที่จะเป็นคู่ความอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจหากมีการฟ้องคดีนั้น เพื่อขอให้ศาลแต่งตั้งผู้ประนีประนอมทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในข้อที่พิพาท โดยคำร้องนั้นให้ระบุชื่อและภูมิลำเนาของคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง</p>	<p>วรรคหนึ่ง</p> <p>- แก้ไขปรับปรุงถ้อยคำให้ชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p> <p>- กำหนดให้ศาลเข้ามาตรวจสอบข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความว่าเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณี หลักแห่งความสุจริต เป็นธรรมและไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือไม่ ก่อนที่คู่กรณีจะ</p>

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติรับหลักการ
 กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

<p>ข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้ว ดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองและแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้มีการทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ พร้อมทั้งทำรายงานการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด</p> <p>ในกรณีที่คู่สัญญาตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้คำพิพากษาตามยอม และเมื่อศาลได้สอบถามคู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วต่างยืนยันว่าข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความนั้น</p>	<p>รายละเอียดของข้อพิพาท เมื่อศาลเห็นสมควร ให้ศาลรับคำร้องนั้นไว้แล้วดำเนินการสอบถามความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในการเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยินยอมเข้าร่วมการไกล่เกลี่ย ให้ศาลมีอำนาจเรียกคู่กรณีที่เกี่ยวข้องมาศาลด้วยตนเองและแต่งตั้งผู้ประนีประนอมดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไปโดยให้นำความในมาตรา ๒๐ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าคู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันได้ ให้ผู้ประนีประนอมจัดให้ <u>มีที่บรรเทาเสนอข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความพร้อมทั้งที่บรรเทาบรรเทาเห็นที่บรรเทาบรรเทาเสนอต่อศาล คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นไปตามเจตนาของคู่กรณีหลักแห่งความสุจริต เป็นธรรม และไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย</u></p>	<p>ลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความ</p>
---	--	---

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติรับหลักการ
 กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

<p>เป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญา ให้ศาลมีอำนาจพิพากษาไปตามนั้นได้และให้นำมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญาหรือตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมีอำนาจปฏิเสธการพิพากษาตามข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นได้ คำสั่งของศาลที่ปฏิเสธการพิพากษตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุด</p> <p>ให้ผู้ยื่นคำร้องขอตามวรรคสอง เสียค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควร</p> <p>ในกรณีที่ศาลปฏิเสธการพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด”</p>	<p>ก็ให้คู่กรณีลงลายมือชื่อในข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น</p> <p>ในกรณีที่คู่สัญญาวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความตามวรรคหนึ่ง <u>ประสงค์ขอคู่สัญญาอาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม ให้ยื่นคำร้องขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาลภายในสองสัปดาห์นับแต่วันทำสัญญาเพื่อขอให้ยึดพิพาทของตนขอ และเมื่อศาลได้สองสัปดาห์คู่สัญญาทุกฝ่ายแล้วตั้งวันขึ้นศาล</u> หากศาลเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่สมควรจะมีคำพิพากษาไปในเวลานั้น ก็ให้ศาลมีคำพิพากษาไปตามข้อตกลงหรือตราสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น <u>เช่นไปตกลงเขตของคู่สัญญา ให้ศาลยึดพิพาทพิพาทของตนได้และดังกล่าวได้โดยให้นำความในมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่หากศาลเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาระงับระงับของ</u></p>	<p>วรรคสอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้คู่สัญญาที่ประสงค์จะให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอม อาจร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมได้ โดยร้องขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อศาลภายในวันทำข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น - กำหนดให้ศาลมีดุลพินิจว่าคำร้องที่ขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมมีความจำเป็นที่ศาลสมควรจะมีคำพิพากษาตามยอมไปในเวลานั้นหรือไม่ก็ได้ เพื่อให้ศาลไม่ถูกผูกพันว่าต้องมีคำพิพากษาตามยอมให้เสมอไป แต่สามารถใช้ดุลพินิจได้ว่าคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาตามยอมนั้นจำเป็นต้องพิพากษาไปในเวลานั้นหรือไม่
---	--	--

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติรับหลักการ
 กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)	ความเห็น
	<p>ตำรวจตำรวจไม่เข้าไปตรวจเสด็จของคู่สัญญาหรือ ตำรวจหลักแห่งตำรวจสุจริตและเป็นธรรม ให้ศาลมี อำนาจปฏิบัติเฉพาะการพิพาทของตำรวจข้อตกลงหรือสัญญา ประนีประนอมของตำรวจนั้นได้ ตำรวจของศาลที่ ปฏิบัติการพิพาทของตำรวจนั้นให้เป็นที่สุด ให้คู่ขึ้นตำรวจขอตำรวจบรรดสอง เสียค่าขึ้น ศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตำรวจตำรวจ ๑ ตำรวจเหนือของศาล (ตำรวจขึ้นศาล) เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่ง เป็นข้ออื่นตำรวจที่เห็นสมควรการขอและการ ดำเนินการตามมาตรานี้ ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล ในกรณีที่ศาลปฏิบัติเฉพาะการพิพาทของคู่สัญญา ประนีประนอมของตำรวจ ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด</p>	<p>วรรคสาม - แก้ไขให้การขอและการดำเนินการตามมาตรา นี้ไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาล แทนร่างเดิมที่ต้องเสีย ค่าขึ้นศาลร้อยละ ๒๕ ของค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล) วรรคสี่ - เพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้คำสั่งของศาลที่ออก ตามความในมาตรานี้เป็นที่สุด เนื่องจากคำสั่งของ ศาลตามมาตรานี้เป็นคำสั่งก่อนฟ้องคดี จึงควรให้ เป็นที่สุด ไม่สามารถอุทธรณ์ต่อไปได้</p>

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติรับหลักการ
 กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
 (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี) ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (หลักเกณฑ์และวิธีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี)
	<p><u>เมื่อศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประนีประนอมแล้ว แต่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลงโดยไม่เป็นผล หากปรากฏว่า อายุความครบกำหนดไปแล้วหลังจากยื่นคำร้องหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้อายุความขยายออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง”</u></p>	<p>วรรคห้า - เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดบทคุ้มครองอายุความให้แก่ผู้ที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย โดยหากอายุความครบกำหนดไปแล้วหรือจะครบกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง ให้ขยายอายุความออกไปอีกหกสิบวันนับแต่วันที่การไกล่เกลี่ยสิ้นสุดลง</p>

นายอนุพนธ์ ฐลีจันทร์   นิติกรปฏิบัติการ   ผู้จัดทำ
 นายรัฐภูมิ คำศรี   นิติกรชำนาญการพิเศษ   ตรวจสอบ
 นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวิษ   ตรวจสอบ
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมการ ๒